

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 183/2022-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 895, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Okresného súdu Senica v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 25/2018 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. februára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 25/2018 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznal mu primerané finančné zadost'učinenie vo výške 4 500 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a spisu okresného súdu, ktorý si ústavný súd vyžiadal, vyplýva nasledovný stav veci: Sťažovateľ je v procesnom postavení žalovaného stranou sporu, ktorého predmetom je určenie relatívnej neúčinnosti právnych úkonov podľa § 42a Občianskeho zákonníka, predmetom ktorých bol prevod nehnuteľností opísaných v žalobe. Konanie sa začalo žalobou podanou na okresnom súde 25. júla 2018, ktorej súčasťou bol aj návrh žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia.

3. V konaní boli vykonané tieto procesné úkony:

- 25. júla 2018 okresný súd doručoval výzvu na zaplatenie súdneho poplatku,
- 1. augusta 2018 okresný súd vydal uznesenie č. k. 9 C 25/2018-34 o zamietnutí návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia,
- 23. augusta 2018 podal žalobca odvolanie,
- 13. septembra 2018 bol spis s odvolaním predložený Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“),
- 14. septembra 2018 boli žaloba, uznesenie a odvolanie doručované sťažovateľovi na vyjadrenie,
- 27. septembra 2018 podal sťažovateľ vyjadrenie k odvolaniu,
- 3. októbra 2018 podal žalobca vyjadrenie vo veci,
- 5. novembra 2018 vydal krajský súd uznesenie č. k. 11 Co 198/2018-244 o potvrdení napadnutého uznesenia z 1. augusta 2018,
- 8. novembra 2018 bol spis doručený okresnému súdu,
- 30. novembra 2018 bol spis v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 18/2018, v ktorom žalobca podal 10. októbra 2018 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, založený do spisu sp. zn. 9 C 25/2018,
- 5. decembra 2018 vydal okresný súd uznesenie č. k. 9 C 25/2018-278 o nariadení neodkladného opatrenia,
- 17. decembra 2018 podal sťažovateľ odvolanie,
- 31. decembra 2018 bol spis s odvolaním predložený krajskému súdu,
- 28. januára 2019 vydal krajský súd uznesenie č. k. 23 Co 279/2018-315 o potvrdení uznesenia súdu prvej inštancie (právoplatné 11. 2. 2019),
- 4. februára 2019 bol spis vrátený okresnému súdu,
- 1. februára 2019 podal sťažovateľ návrh na prerušenie konania,
- 14. marca 2019 okresný súd požiadal Okresný súd Bratislava I o podanie správy o stave konania sp. zn. 18 C 5/2019,
- 29. marca 2019 okresný súd zaslal Okresnému súdu Bratislava I urgenciu,
- 3. apríla 2019 bola doručená odpoveď z Okresného súdu Bratislava I,
- 27. mája 2019 okresný súd vydal uznesenie č. k. 9 C 25/2018-334 o prerušení konania do právoplatného skončenia konania o neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávok vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 18 C 5/2019,
- 24. júna 2019 podal žalobca proti uzneseniu z 27. mája 2019 odvolanie,
- 22. júla 2019 bol spis predložený krajskému súdu,
- 24. septembra 2019 vydal krajský súd uznesenie č. k. 11 Co 177/2019-358 o potvrdení uznesenia súdu prvej inštancie o prerušení konania (právoplatné 31. 10. 2019),
- 28. októbra 2019 bol spis doručený okresnému súdu,
- 30. októbra 2019 bolo okresným súdom vydané opravné uznesenie,
- 30. júna 2020 okresný súd adresoval Okresnému súdu Bratislava I žiadosť o podanie správy o stave konania vedeného pod sp. zn. 18 C 5/2019 a o predpoklade rozhodnutia vo veci,
- 10. júla 2020 adresoval sťažovateľ okresnému súdu návrh na nariadenie pojednávania,
- 16. júla 2020 okresný súd adresoval Okresnému súdu Bratislava I urgenciu o podanie správy,
- 4. septembra 2020 okresný súd adresoval Okresnému súdu Bratislava I opakovanú urgenciu o podanie správy,
- 10. septembra 2020 sťažovateľ adresoval okresnému súdu podanie k zaujatosti sudcu,

- 31. decembra 2020 oznámil okresný súd sťažovateľovi, že na námietku zaujatosti sa neprihliada,
- 11. mája 2021, 20. júla 2021, 24. septembra 2021, 30. novembra 2021, 22. februára 2022 bol okresným súdom zisťovaný stav konania vo veci sp. zn. 18 C 5/2019.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

- a) Postup okresného súdu v napadnutom konaní je pomalý, nehospodárny, neefektívny a nesústredený.
- b) Dĺžka konania od podania žaloby v trvaní 3 rokov a 7 mesiacov, počas ktorej nie je vec právoplatne skončená, je neprimeraná a ústavne neprijateľná.
- c) Napadnuté konanie nie je po skutkovej ani právnej stránke zložitá a z hľadiska kritéria správania sťažovateľa podľa jeho názoru v tejto veci neexistujú žiadne také okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom. Zo strany sťažovateľa bol podaný návrh na prerušenie konania, avšak uvedené nie je možné považovať za zbytočný priet'ah, ale za možnosť vyčerpania vnútroštátnych prostriedkov, ktoré sú pre strany sporu zákonom prípustné.
- d) Od 12. januára 2021, keď bola zo strany sťažovateľa podaná sťažnosť na priet'ahy v konaní, pričom jej obsahom bol aj návrh na nariadenie pojednávania, nedošlo zo strany okresného k vykonaniu akéhokoľvek úkonu. Okresný súd je od 12. januára 2021 nečinný a z jeho strany nebolo rozhodnuté ani o sťažnosti sťažovateľa na priet'ahy v konaní.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

6. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010, I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020).

7. Ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že v prípade ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) takéto ústavné sťažnosti odmieta ako zjavne neopodstatnené, ak celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizujú reálnu možnosť zbytočných priet'ahov, a tým ani porušenie základného práva

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 109/03, I. ÚS 103/2016), resp. ak argumenty v sťažnosti nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, II. ÚS 357/2021). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 62/08, IV. ÚS 362/09, I. ÚS 188/2019, I. ÚS 5/2020).

8. Z vyžiadaného spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že od podania žaloby 25. júla 2018 konal okresný súd plynulo, bez akýchkoľvek prietahov. Dňa 27. mája 2019 na návrh sťažovateľa vydal uznesenie č. k. 9 C 25/2018-334 o prerušení konania do právoplatného skončenia konania o neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávok vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 18 C 5/2019. Napadnuté konanie bolo prerušené podľa § 164 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) z dôvodu, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 18 C 5/2019 sa sťažovateľ domáha určenia neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, teda sa v ňom rieši otázka, ktorá má pre rozhodnutie v napadnutom konaní zásadný význam. Súvisí s otázkou aktívnej vecnej legitímácie v napadnutom konaní, ako aj s otázkou existencie vymáhateľnej pohľadávky žalobcu ako jedného z predpokladov úspešnosti odporovacej žaloby. Podľa žaloby v napadnutom konaní má totiž žalobca proti sťažovateľovi pohľadávku vo výške 360 000 eur, ktorú nadobudol zmluvou o postúpení pohľadávky z 19. novembra 2014. V napadnutom konaní by tak okresný súd skúmal platnosť postúpenia pohľadávky na žalobcu ako otázku predbežnú v súvislosti so zisťovaním aktívnej legitímácie žalobcu, no prijatý záver by nebol záväzný pre konanie vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 18 C 5/2019, v ktorom je otázka posúdenia platnosti postúpenia pohľadávky otázkou meritórnou, teda bude vyriešená výrokom rozhodnutia vo veci. Uvedená situácia by mohla viesť k prijatiu protichodných záverov súdov, čo by neprispelo k dodržaniu princípu právnej istoty. Uznesenie o prerušení konania bolo potvrdené uznesením krajského súdu č. k. 11 Co 177/2019-358 z 24. septembra 2019.

9. Pri fakultatívnom prerušení konania podľa § 164 CSP si konajúci súd musí uviesť a najmä zvážiť, či prerušenie konania prispeje (alebo je dokonca predpokladom) k spravodlivému rozhodnutiu vo veci (t. j. k naplneniu dikcie čl. 46 ods. 1 ústavy) a tento dôvod prerušenia konania tak preváži nad záujmom na postupe bez zbytočných prietahov, ktorý je rozhodnutím o prerušení konania dotknutý. Pri fakultatívnom prerušení konania (na rozdiel od obligatórneho podľa § 162 CSP) je to práve konajúci súd, ktorý vyvažuje jednotlivé záujmy stojace pri prerušení konania proti sebe – záujem na spravodlivom rozhodnutí veci a záujem na konaní bez zbytočných prietahov. Vyváženie stretu týchto záujmov v prospech záujmu na spravodlivom rozhodnutí veci pretavené do rozhodnutia o prerušení konania musí byť v prípade fakultatívneho prerušenia konania riadne zdôvodnené v odôvodnení rozhodnutia, ktorým sa konanie prerušuje.

10. Teda samotný Civilný sporový poriadok počíta s takým „prietahom“ v konaní spočívajúcim v možnom prerušení konania s cieľom vyriešiť otázku, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu. Takýto „prietah“, resp. odôvodnenú realizáciu takého fakultatívneho úkonu konajúceho súdu podľa § 164 CSP, nemožno potom považovať za zbytočný, ale za zákonom predpokladaný a v prípade riadneho odôvodnenia jeho realizácie neporušujúci právo na prerokovanie veci bez

zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. Prevedené na skutkový a právny stav vo veci sťažovateľa ústavný súd hodnotí argumentáciu okresného súdu, ktorou odôvodnil prerušenie konania do právoplatného skončenia súvisiaceho konania, v spojení s argumentáciou krajského súdu v potvrdzujúcom uznesení za ústavne akceptovateľnú a neporušujúcu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a na prejednanie veci v primeranej lehote.

12. Okresný súd učinil rozhodnutie prerušiť napadnuté konanie v záujme dosiahnutia čo najspravodlivejšieho meritórneho rozhodnutia, a tak z jeho uznesenia, ako ani z potvrdzujúceho uznesenia krajského súdu nemožno vyčítať arbitrárny prístup.

13. V súvislosti so sťažovateľom uplatnenými námietkami proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní je potrebné uviesť, že prerušenie napadnutého konania navrhol sám sťažovateľ návrhom z 1. februára 2019. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že sťažovateľovi nemožno *a priori* vytýkať, že v priebehu konania využíva procesné nástroje, ktoré mu poskytuje právna úprava, pretože uplatňovanie týchto procesných prostriedkov slúži predovšetkým na ochranu práv strany sporu, ktoré jej vyplývajú z právneho poriadku. Na druhej strane však v zásade nemožno prijať záver, podľa ktorého ak vec prerokujúci súd takému procesnému návrhu vyhovie, bude *ipso facto* zodpovedný za predĺženie stavu právnej neistoty, ktorý týmto postupom nastane vo sfére sťažovateľa. Je paradoxné, že sťažovateľ ústavnou sťažnosťou namieta celkovú dĺžku konania a s tým spojený stav jeho právnej neistoty, pričom on sám žiadal prerušiť napadnuté konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 18 C 5/2019. Sťažovateľ teda musel počítať s tým, že takýmto procesným postupom môže dôjsť k nie zanedbateľnému predĺženiu celkovej dĺžky konania.

14. Zo spisu okresného súdu taktiež vyplýva, že aj napriek tomu, že napadnuté konanie je od 31. októbra 2019 prerušené, okresný súd sa nespráva pasívne a v pravidelných intervaloch aktívne zisťuje stav konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 18 C 5/2019 (zisťovanie stavu konania 30. júna 2020, 16. júla 2020, 4. septembra 2020, 11. mája 2021, 20. júla 2021, 24. septembra 2021, 30. novembra 2021, 22. februára 2022, pozn.).

15. Ústavný súd po komplexom posúdení všetkých okolností daného prípadu z hľadiska predmetu konania (tvoriaceho bežnú nepriviligovanú rozhodovaciu agendu súdov), správania sťažovateľa a postupu okresného súdu, zohľadňujúc doterajšiu dĺžku napadnutého konania na okresnom súde (3 roky a 7 mesiacov) a súčasný procesný stav veci, konštatuje, že postup okresného súdu v napadnutom konaní nevykazuje také ústavne relevantné nedostatky, na základe ktorých by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

16. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu